

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 117g/2020 și nr. 128g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 2 alin. (2) din Codul administrativ
*(reglementarea unor raporturi administrative
prin norme speciale derogatorii)*

CHIȘINĂU

17 decembrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judcători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate pe 16 iulie 2020
și, respectiv, pe 30 iulie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 17 decembrie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepția de neconstituționalitate a articolului 2 alin. (2) din Codul administrativ.

2. Sesizarea nr. 117g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dl avocat Vasili Ciuperca, în interesele nei Cristina Durnea și Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului”, în dosarul nr. 3ra-615/20, pendinte la Curtea Supremă de Justiție. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție (format din doamnele Tamara Chișca-Doneva, Maria Ghervas și Nina Vascan și dnii Victor Burduh și Iurie Bejenaru), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Sesizarea nr. 128g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către același avocat, dl Vasili Ciuperca, în interesele Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” și nei Silvia Rotari, în dosarul nr. 3a-279/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău (format din domnul Anatolie Minciuna și doamnele Ecaterina Palanciuc și Veronica Negru), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

4. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor, Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, în baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, fiindu-i atribuit numărul 117g/2020.

A. Circumstanțele litigiilor principale

1. Circumstanțele cauzei civile nr. 3ra-615/20

5. Pe 3 mai 2019, dna Cristina Durnea și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” au depus o cerere la Serviciul Vamal prin care au solicitat acordarea unor informații de interes public, la care n-au primit răspuns în termenul prevăzut de lege.

6. Pe 19 iunie 2019, dna Cristina Durnea și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” au depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal cu privire la dreptul de acces la informații și încasarea cheltuielilor de judecată.

7. Prin hotărârea din 18 noiembrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de dna Cristina Durnea și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Serviciului Vamal privind accesul la informație, a obligat Serviciul Vamal să le furnizeze Cristinei Durnea și Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” informații solicitate prin cererea nr. 90/2019 din 3 mai 2019, s-a luat act de răspunsul Serviciului Vamal și s-a dispus încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

8. Pe 6 decembrie 2019, Serviciul Vamal a depus un apel la Curtea de Apel Chișinău împotriva hotărârii menționate *supra*. Pe 10 februarie 2020, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat de Serviciul Vamal. Nefiind de acord cu această decizie, Serviciul Vamal a formulat, pe 25 martie 2020, un recurs prin care a solicitat casarea deciziei din 10 februarie 2020, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

9. Pe 13 iulie 2020, dl avocat Vasili Ciuperca a ridicat, în interesele dnei Cristina Durnea și Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului”, excepția de neconstituționalitate a articolului 2 alin. (2) din Codul administrativ.

10. Prin Încheierea din 15 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

2. Circumstanțele cauzei civile nr. 3a-279/20

11. Pe 3 mai 2019, dna Silvia Rotari și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” au solicitat de la Centrul de Medicină Legală furnizarea unor informații de interes public.

12. Prin răspunsul din 7 iunie 2019, Centrul de Medicină Legală a refuzat parțial furnizarea informațiilor solicitate.

13. Pe 19 iunie 2019, dna Silvia Rotari și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” au depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată împotriva Centrului de Medicină Legală.

14. Prin hotărârea din 4 decembrie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a respins cererea de chemare în judecată formulată de dna Silvia

Rotari și de Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” cu privire la anularea parțială a actului de nefurnizare a informațiilor și obligarea Centrului de Medicină Legală de a furniza informațiile solicitate, ca fiind neîntemeiată.

15. Nefiind de acord cu hotărârea respectivă, pe 4 decembrie 2019, dna Silvia Rotari și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” au formulat apel la Curtea de Apel Chișinău.

16. În ședința de judecată din 15 iulie 2020, dl avocat Vasili Ciuperca a ridicat, în interesele dnei Silvia Rotari și Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului”, excepția de neconstituționalitate a articolului 2 alin. (2) din Codul administrativ.

17. Prin Încheierea din 22 iulie 2020, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

18. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 34

Dreptul la informație

„(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit.

(2) Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

[...]”

19. Prevederile relevante ale Codului administrativ, adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, sunt următoarele:

Articolul 2

Reglementarea raporturilor administrative

„(1) Prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

(2) Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

(3) Prevederile prezentului cod nu se aplică:

- a) raporturilor juridice de drept privat la care participă autoritățile publice;
- b) raporturilor juridice ale autorităților publice care acționează în baza Codului contravențional sau Codului penal;
- c) actelor supuse controlului de constituționalitate de către Curtea Constituțională;
- d) procedurii de elaborare și adoptare a actelor normative.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate

20. Acționând în interesele unor părți în proces, dl avocat Vasili Ciuperca, autor al sesizărilor nr. 117g/2020 și nr. 128g/2020, susține că articolul 2 alin. (2) din Codul administrativ nu corespunde exigențelor calității legii.

21. Autorul menționează că prevederile contestate sunt imprevizibile pentru că nu stabilesc domeniile precise ale procedurii administrative care pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile Codului administrativ.

22. Așadar, autorul sesizărilor consideră că imprevizibilitatea articolului 2 alin. (2) din Codul administrativ le oferă instanțelor de judecată competența exclusivă de a alege legea care reglementează cauza dedusă judecării și, prin urmare, conduce la aplicarea discreționară a prevederilor Codului sau a legilor speciale.

23. Astfel, în opinia autorului sesizărilor, imprevizibilitatea prevederilor contestate provoacă imposibilitatea persoanelor de a-și determina comportamentul propriu privind inițierea unei cauze de contencios administrativ, fapt contrar articolului 23 din Constituție.

24. În ambele sesizări, autorul susține că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 23 alin. (2) și 34 alineatele (1) și (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

25. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

26. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi ale Codului administrativ, ține de competența Curții Constituționale.

27. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul reclamantilor în procese din fața unor instanțe de drept comun (a se vedea § 2-3 *supra*). Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

28. Curtea reține că în ambele sesizări obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie articolul 2 alin. (2) din Codul administrativ. Aceste prevederi nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

29. Curtea reamintește că a stabilit, în jurisprudența sa, ca o condiție de admisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate, și faptul că prevederile contestate trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei (a se vedea HCC nr. 2 din 9 februarie 2016, punctul 1 din dispozitiv). Astfel, prin prisma materialelor sesizărilor, Curtea va aprecia dacă prevederile contestate pot fi aplicate de instanțele de apel și de recurs la soluționarea cauzelor în cadrul cărora a fost ridicată excepția de neconstituționalitate respectivă.

30. Sub acest aspect, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cauze care au ca obiect examinarea unei cereri de apel și, respectiv, a unei cereri de recurs. De asemenea, din materialele sesizărilor rezultă că problemele examinate de prima instanță au vizat acțiuni în realizarea dreptului de acces la informații (a se vedea §§ 6-8 și §§ 13-15 *supra*).

31. Dispozițiile contestate de către autorul sesizărilor, *i.e.* articolul 2 alin. (2) din Codul administrativ, stabilesc că unele aspecte ce țin de activitatea administrativă în domenii specifice ar putea fi reglementate prin norme legislative speciale, care vor deroga de la prevederile Codului.

32. Curtea notează că prevederile contestate sunt cuprinse în Codul administrativ care, împreună cu alte acte normative, este parte din legislația administrativă, ce reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură, *inter alia*, reglementarea raporturilor administrative la desfășurarea activității administrative (DCC nr. 29 din 16 martie 2020, § 26).

33. Curtea reține că prevederile articolului 2 alin. (2) din Codul administrativ au ca destinatar legislatorul, nu instanțele de judecată. Prin acest articol, Parlamentul și-a rezervat competența de a reglementa anumite domenii ale activității administrative prin legi speciale. Astfel, prevederile contestate nu au în vedere competența judecătorului de drept comun de a rezolva conflictele de legi.

34. Sub acest aspect, Curtea constată că prevederile contestate nu sunt aplicabile cauzelor în cadrul cărora a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Astfel, nu este întrunită una din condițiile admisibilității excepției de neconstituționalitate menționată la § 29 *supra*.

35. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizările privind excepția de neconstituționalitate nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepția de neconstituționalitate a articolului 2 alin. (2) din Codul administrativ, ridicate de către dl avocat Vasili Ciuperca, în interesele dnei Cristina Durnea și Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului”, în dosarul nr. 3ra-615/20, pendinte la Curtea Supremă de Justiție și, respectiv, în interesele Asociației Obștești „Juriștii pentru Drepturile Omului” și dnei Silvia Rotari, în dosarul nr. 3a-279/20, pendinte la Curtea de Apel Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 17 decembrie 2020

DCC nr. 145

Dosarul nr. 117g/2020